

EXPO 2017
• Future Energy •
Astana Kazakhstan

ISSN 1563-0366 • Индекс 75882; 25882

KazNU Science • ҚазУУ Ғылымы • Наука КазНУ

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

AL-FARABI KAZAKH
NATIONAL UNIVERSITY

ХАБАРШЫ

ЗАҢ СЕРИЯСЫ

ВЕСТНИК

СЕРИЯ ЮРИДИЧЕСКАЯ

JOURNAL

OF ACTUAL PROBLEMS OF JURISPRUDENCE

3(83) 2017

<i>Арын А.А., Айдарбаев С.Ж.</i> Қазақстанның қылмыстық процесінде күдікті мен айыпталушы туралы заңнаманың даму үрдістері	123
<i>Ергали А.М., Әбдізім Ж.</i> Борьба с педофилией	135
<i>Орсаева Р.А.</i> Жасөспірім: топтық қылмыстық құқық бұзушылық, алдын-алу, тиімділік	144
<i>Кан А.Г., Шалкарлова И.А.</i> Некоторые аспекты понятийно-категориального аппарата в уголовном, уголовно-процессуальном и оперативно-розыскном законодательстве Республики Казахстан	153
<i>Султанов Н.Н.</i> Особенности регламентации уголовного преследования в уголовно-процессуальном законодательстве зарубежных государств	158

6-бөлім	Раздел 6
Халықаралық	Международное
қатынастар	отношения

<i>Умбетбаева Ж.Б., Бегжан А.М., Нұрмұханқызы Д.</i> Халықаралық экологиялық құқық пен халықаралық экономикалық құқық қағидаларының өзара байланысы контекстінде қоршаған ортаны қорғауды халықаралық-құқықтық реттеу	166
--	-----

Арын А.А.¹, Айдарбаев С.Ж.²

¹докторант, e-mail: Aizhan_moon777@mail.ru

²заң ғылымдарының докторы, профессор, e-mail: aydarbaevs@gmail.com
эл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті,
Қазақстан, Алматы қ.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚЫЛМЫСТЫҚ ПРОЦЕСІНДЕ КҮДІКТІ МЕН АЙЫПТАЛУШЫ ТУРАЛЫ ЗАҢНАМАНЫҢ ДАМУ ҮРДІСТЕРІ

Бұл мақалада авторлар Қазақстанның қылмыстық процестік заңнамасының күдікті мен айыпталушылар институтына қатысты даму үрдістерін ашып көрсетеді. Сонымен қатар оны ашу барысын айыпталушы мен күдікті институтының негізі болып табылатын Қылмыстық процестік кодексіне айыпталушы мен күдікті түсінігінің жетілу барысынан бастайды. Сондай-ақ, мақалада айыпталушы мен күдікті институтын құрудың тарихи-құқықтық әлеуметтік жағдайлары талданады. Авторлар Қазақ хандығы тарихында сот өндірісінің пайда болғанын аша бастайды. Сол кездері қазақ қоғамында сот өндірісін хан, сұлтандар және билер жүзеге асырған. Сондай-ақ қазақ қоғамында көптеген атқарылған істер алқа билер сотының көмегімен шешілген. Автор билер соты жүргізген сот өндірісін егжей-тегжейлі сипаттап, сонымен қатар билер сотындағы айыпталушылар мен күдіктілердің ерекшеліктеріне жалпылама сипаттама береді. Сонымен қатар 18 ғасырда Қазақ хандығы Ресей патшалығының құрамына енгендіктен, қазақ қоғамында билер соты ұзақ уақытқа сақтала алмады. Осыдан кейін Қазақ хандығына байланысты Ресей патшалығының іс-әрекетінің бірі болып, қазақ қоғамына өз заңдарын енгізу әрекеті болды. Осы кезеңнен бастап бұл Қазақстандағы айыпталушылар мен күдіктілер институтының дамуына әсер етті. Автор Қазақстанда тарихтың осы кезеңінен бастап айыпталушылар мен күдіктілер институтының Ресей империясымен қатар дами бастағанын түсіндіреді. Өртүрлі заңнамалық актілерге байланысты әр уақыт кезеңінде жеке тұлғаны айыпталушы мен күдікті ретінде іске қатыстыру институтын салыстыруға ерекше көңіл бөлінеді.

Талдаудың негізінде автор күдікті пен айыпталушының халықаралық деңгейде құқықтық мәртебесін бұзылуы туралы өзекті мәселені ашып айтады. Ол сондай-ақ бұл мәселені шешуде қамауда отырған күдіктілер мен айыпталушыларға қатысты халықаралық нормаларды талдауды қамтамасыз етеді.

Түйін сөздер: Қазақстан Республикасы, қылмыстық процесс, күдікті, айыпталушы.

Aryn A.A.¹, Aydarbaev S.Zh.²

¹Doctoral student, e-mail: Aizhan_moon777@mail.ru

²Doctor of Law, Professor, e-mail: aydarbaevs@gmail.com
Department of International Relations, al-Farabi Kazakh National University,
Kazakhstan, Almaty

Trends in the Development of Legislation on Suspects and Accused Persons in the Criminal Process of Kazakhstan

In this article, the author reveals the development trends of the criminal procedure legislation in Kazakhstan regarding the institution of the suspect and the accused. And the author starts from the foundations of the institution of suspects and accused from the study of the criminal procedural legislation in the past. The article also analyzes historical and legal social conditions for the establishment of the institution of the accused and the suspect. The author revealing this part of history begins with the appearance of lawsuits in the Kazakh Khanate. At that time,

- 15 Звездина Е.И. (2007) Исторические и процессуальные аспекты института подозреваемого // Право и политика. – №5. – С. 39
- 16 Демирчан В.В. (2008) Институт подозреваемого в российском уголовном процессе: история и современность // Общество и право. – № 1. – С. 33
- 17 «Наказ полиции о производстве дознания по происшествиям, могущим заключать в себе преступление или проступок» (1860) статья 15.
- 18 Волколуп О.В., Чупилкин Ю.Б. (2005) Гарантии прав участников уголовного судопроизводства Российской Федерации: учеб. пособие. 2-е изд., испр. и доп. – Краснодар: Кубанский государственный университет. – 97 с.
- 19 Гутенко К.Ф. (1998) Уголовный процесс: учебник. – Москва. – 205 с.
- 20 Макалинский П. В. (1907) Практическое руководство для следователей. Изд. 6-е. – СПб. – 104 с.
- 21 Zaitcev O.A., Smirnov P.A. (2005) Suspect in the criminal process. – М. – 117 p.
- 22 Российское законодательство X – XX вв. Т. 4. – М., 1986. – 512 с.
- 23 Plotnickii A.V. Application of a measure of restraint in the form of detention to the person who is wanted // The Russian investigator. – 2005. – № 3.
- 24 Universal Declaration of Human Rights. Adopted by the resolution 217 A (III) of the United Nations General Assembly on 10 December 1948 // <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/index.html>
- 25 Ryzhakov A. P. Election of a measure of restraint concerning the person suspected of crime execution (suspect). The comment to Art. 100 of the Code of Criminal Procedure of the Russian Federation. – 2004 // Union of Right Forces Consultant plus.
- 26 THE INTERNATIONAL COVENANT ON CIVIL AND POLITICAL RIGHTS. Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 2200A (XXI) of 16 December 1966 entry into force 23 March 1976, in accordance with Article 49 // <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CCPR.aspx>
- 27 UN doc. ST/CSDHA/22, Commentary on the United Nations Standard Minimum Rules for Non-custodial Measures (the Tokyo Rules)-1990: p. 2.
- 28 Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 39/46 of 10 December 1984 entry into force 26 June 1987 // <http://www.ohchr.org>

References

- 1 Akhpanov A.N. (2007) Ugolovno-protsessual'noye pravo Respubliki Kazakhstan: Uchebnoye posobiye [The criminal procedure law of the Republic of Kazakhstan]. – Karagandy: KYUI MVD RK. – 210 s.
- 2 Bashkatov L.N., Vetrova G.N. (2002) Glava 7. Uchastniki ugolovnogo sudoproizvodstva na storone zashchity [Chapter 7. Participants in criminal proceedings on the defense side] // Kommentarii k Ugolovno-protsessual'nomu kodeksu Rossiyskoy Federatsii. – М.: ООО «ТК Велби». – 92 s.
- 3 Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 39/46 of 10 December 1984 entry into force 26 June 1987 // <http://www.ohchr.org>
- 4 Demirchan V.V. (2008) Institut podozrevayemogo v rossiyskom ugolovnom protsessе: istoriya i sovremennost' [Institute of the suspect in the Russian criminal trial: history and modernity] // Obshchestvo i pravo. – № 1. – С. 33
- 5 Gutsenko K.F. (1998) Ugolovnyy protsess: Uchebnik [Criminal process]. – Moskva. – 205 s.
- 6 John M. Sheb and John M. Sheb II (1989) Criminal Law & Procedure. – 137 p.
- 7 Kalinovskiy K.B. (2005) Ugolovnyy protsess [The Criminal Process]. – SPb: Piter. – 160 s.
- 8 Kogamov M.Ch. (2005) Ugolovnyy protsess Kazakhstan: aktual'nyye voprosy [The Criminal Process of Kazakhstan: Topical Issues] // Vestnik Karagandinskogo yuridicheskogo instituta MVD RK, №2 (12). – S. 10-15.
- 9 Makalinekiy P. V. (1907) Prakticheskoye rukovodstvo dlya sledovateley [A practical guide for investigators]. Izd. 6-ye. – SPb. – 104 s.
- 10 Mami K. (2015) Sud biyev [The court of biys] // <http://sud.gov.kz/rus/content/sud-biev>
- 11 «Nakaz politsii o proizvodstve dozvaniya po proissheshtiym, mogushchim zaklyuchat' v sebe prestupleniye ili prostupok» (1860) stat'ya 15 [«A police order to conduct inquiries on incidents that may involve a crime or misdemeanor» (1860), Article 15]
- 12 Nazarbaev N.A. (2003) Tarih tolkininda [In the stream of history]. – Almaty. – 288 b.
- 13 Onlanbekova G.M. (2016) The history of development of judicial power in the period of Kazakh change // Mezhdunarodnyy nauchnyy zhurnal «SIMVOL NAUKI». – №2/2016. – P. 129.
- 14 Plotnickii A.V. Application of a measure of restraint in the form of detention to the person who is wanted // The Russian investigator. – 2005. – N. 3.
- 15 Qazaqstan Respublikasini 2010 jildan 2020 jilga deyingi kezenge arnalgan kukitlik sayasat tujirimdamasi turali KR Prezidentini 2009 jilgi 24 tamzidagi N 858 Jarligi [On Conception of legal policy of the Republic of Kazakhstan for the period from 2010 to 2020. The Decree of the President of the Republic of Kazakhstan dated 24 August 2009 No. 858] // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/U090000858>
- 16 Qazaqstan Respublikasini 4 shilde 2014 jili kabildangan Kilmistik-protsessual'ni kodeksi [The Code of Criminal Procedure of the Republic of Kazakhstan]. № 231-V KRZ // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K1400000231>
- 17 Rossiyskoye zakonodatel'stvo X – XX vv [Russian legislation X – XX centuries]. T. 4. – М., 1986. – 512 s.

- 18 «Rights of the Accused.» Civil Rights in America, Primary Source Media, 1999. American Journey.U.S. History in Context. link.galegroup.com/apps/doc/EJ2163000455/UHIC?u=oldt1017&xid=f297f5e2. Accessed 5 Nov. 2017.
- 19 Ryzhakov A. P. Election of a measure of restraint concerning the person suspected of crime execution (suspect). The comment to Art. 100 of the Code of Criminal Procedure of the Russian Federation. – 2004 // Union of Right Forces Consultant plus. Comments of the legislation.
- 20 Suleymenova G.ZH. (2012) Zaklyucheniye nauchno-pravovoy ekspertizy Kontseptsii proyekta Ugolovno-protsessual'nogo kodeksa Respubliki Kazakhstan [Conclusion of the scientific and legal expertise of the Concept of the draft of the Criminal Procedure Code of the Republic of Kazakhstan] // https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31276652
- 21 THE INTERNATIONAL COVENANT ON CIVIL AND POLITICAL RIGHTS. Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 2200A (XXI) of 16 December 1966 entry into force 23 March 1976, in accordance with Article 49 // <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CCPR.aspx>
- 22 Universal Declaration of Human Rights. Adopted by the resolution 217 A (III) of the United Nations General Assembly on 10 December 1948 // <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/index.html>
- 23 UN doc. ST/CSDHA/22, Commentary on the United Nations Standard Minimum Rules for Non-custodial Measures (the Tokyo Rules)-1990: p. 2.
- 24 Valikhanov CH.CH. (1985) Sobraniye sochineniy v pyati tomakh [Collected works in five volumes]. – Almaty, T.I. – 526 s.
- 25 Volkolup O.V., Chupilkin YU.B. (2005) Garantii prav uchastnikov ugolovnogo sudoproizvodstva Rossiyskoy Federatsii [Guarantees of the rights of participants in the criminal proceedings of the Russian Federation]. Ucheb. posobiye. 2-ye izd., ispr. i dopoln. - Krasnodar: Kubanskiy gosudarstvennyy universitet. - 97 s.
- 26 Zaitcev O.A., Smirnov P.A. (2005) Suspect in the criminal process. - M. - 117 p.
- 27 Zimanov S.Z. (2004) Kazak dalasinda adil sotin «Altin gasiri» [The «Golden Age» of the judiciary in the Kazakh steppes] // Kazaktin Ata zandari. 10 tomik. III tom. – Almaty. – 616 b.
- 28 Zvezdina Ye.I. (2007) Istoricheskiye i protsessual'nyye aspekty instituta podozrevayemogo [Historical and procedural aspects of the institution of the suspect] // Pravo i politika. – № 5. - S. 39